

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

Attitude Toward Self-Employment of Undergraduate Students Majoring in Agricultural Technology-Animal Production, Department of Agricultural Education, Faculty of Industrial Education, King Mogkut's Institute of Technology Ladkrabang, 1998 Academic year.

โดย

นายอำนาจ กองทุ่งมน

ป.พ.
ด 686 ท
2541

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... **33184**
วัน, เดือน, ปี..... **15 ก.ค. 2542**

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2541

ชื่อเรื่อง ทักษะคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

Attitude Toward Self-Employment of Undergraduate Students Majoring in Agricultural Technology-Animal Production, Department of Agricultural Education, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, 1998 Academic year.

ชื่อ – สกุล นายอำนาจ กองทุ่งมน
สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร
คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ศราวุธ อินทรเทศ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป ทักษะคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวนทั้งหมด 65 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทั้งหมด 65 คน เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 21-23 ปี คะแนนเฉลี่ยสะสมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 2.51 – 3.00 ภูมิถิ่นกำเนิดของนักศึกษาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ สถานภาพของครอบครัว ส่วนมากพบว่าบิดามารดาอยู่ด้วยกัน อาชีพของบิดามารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ขณะกำลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาส่วนมากพักอยู่บ้านเช่าหรือหอพัก มูลเหตุจูงใจที่เลือกเรียนส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพ
ครู

สำหรับทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระในด้านต่างๆ 5 ด้าน คือ 1.) ด้านการยอมรับ
ของสังคม พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 7 รายการ คือ เป็นอาชีพที่สุจริต ไม่มีคนเหยียด
หยาม เป็นอาชีพที่สังคมยอมรับ สามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้ ได้รับการยกย่องนับถือเท่าเทียม
กับอาชีพอื่นที่สังคมยอมรับ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง มีความเป็นอิสระสูง แต่ยังมีใจมากกับ
ญาติพี่น้องที่รับราชการมากกว่าประกอบอาชีพอิสระ 2.) ด้านเศรษฐกิจและการเงิน พบว่า นักศึกษา
มีระดับความคิดเห็นมาก 2 รายการ คือ เป็นอาชีพที่มีรายได้อุดม สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้
ผู้มีเงินทุนน้อยก็สามารถประกอบอาชีพอิสระได้ 3.) ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบ
อาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 5 รายการ คือ เป็นอาชีพที่เหมาะสมในสังคม
ปัจจุบัน การเป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ก็เริ่มต้นจากประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่มีโอกาส
เป็นผู้นำทางธุรกิจของสังคม ทำให้ประเทศชาติมีความเจริญ รุ่งเรืองและมั่นคง สามารถขยายกิจการ
ได้เร็ว 4.) ด้านความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็น
เห็นมาก มี 7 รายการ คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการตลาด มีมนุษยสัมพันธ์
ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง อดทนและรอบคอบ มีความเป็นผู้นำ มีความ
รับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชามีโอกาสประกอบ
อาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่ใช้ความรู้ ความสามารถ ไหวพริบและปฏิภาณ 5.) ด้านปัจจัยการผลิต พบ
ว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 3 รายการ คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีคุณสมบัติหลาย
อย่างรวมกัน สามารถประกอบการในท้องที่ใดก็ได้ และถ้ามีโอกาสจะประกอบอาชีพอิสระทันที
ส่วนข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้
ประกอบอาชีพอิสระต้องมีคุณสมบัติและปัจจัยการผลิตหลายอย่าง เช่น จะต้องมีความรู้ และความ
รู้ในอาชีพที่จะทำ มีความขยัน อดทน มีใจรักในอาชีพ จึงจะประสบผลสำเร็จได้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน โดยเฉพาะท่านอาจารย์ สรวุฒ อินทรเทศ ที่ได้สละเวลาและกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำรวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้มีความถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์ ดร. นพคุณ ศิริวรรณ ที่ได้ตรวจชื่อเรื่องภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง และที่ลืมนิได้คือ นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ที่ได้ตอบแบบสอบถามจนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้ ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

ความดีและประโยชน์ที่เกิดจากปัญหาพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้คุณอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องมาข้างต้น ตลอดจน บิดา มารดา ผู้ปกครอง พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ชาวครุศาสตร์เกษตรที่ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการศึกษาของข้าพเจ้าให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อำนาจ กองทุ่งมน
กุมภาพันธ์ 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับทัศนคติ.....	5
2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ.....	9
2.3 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
3 การดำเนินการวิจัย.....	17
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	17
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
3.2.2 วิธีการสร้างแบบสอบถามและลักษณะแบบสอบถาม.....	17
3.2.3 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถาม.....	19
3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์.....	21
4.1 ผลการวิจัย.....	21
4.2 ข้อวิจารณ์.....	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	34
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	34
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	36
บรรณานุกรม.....	38
ภาคผนวก.....	41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 21
2	แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านการยอมรับของสังคม..... 25
3	แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านเศรษฐกิจและการเงิน..... 26
4	แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความก้าวหน้าและมั่นคง ในการประกอบอาชีพอิสระ.....27
5	แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านความรู้ ความสามารถ ในการประกอบอาชีพอิสระ.....28
6	แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยการผลิต.....29
7	แสดงข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ.....30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการว่างงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้นเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเข้าสู่ตลาดแรงงาน แต่ตลาดแรงงานที่มีอยู่ไม่อาจรองรับจำนวนบัณฑิตทั้งหมดได้ เนื่องจากตลาดแรงงานในภาครัฐบาลซึ่งเคยเป็นแหล่งใหญ่ในการรับบัณฑิตเข้าทำงานนั้นลดลงมาก เพราะมีการจำกัดอัตราการเพิ่มกำลังคน ภาครัฐบาลขยายตัวไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี สำหรับตลาดแรงงานภาคเอกชนก็มีข้อจำกัดในการรับคนเข้าทำงาน เนื่องจากกการรับคนเข้าทำงานในภาคธุรกิจต้องลงทุนเพิ่มขึ้น ในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันยิ่งทำให้ภาคเอกชนไม่ต้องการรับพนักงานเข้าทำงานเลย เพราะเศรษฐกิจไม่มีการขยายตัว บริษัท ร้านค้า กิจกรรมต่างๆต้องล้มละลายเพราะขาดทุน ไม่มีเงินในการดำเนินกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับบริษัทต่าง ๆ ลดพนักงานเพื่อทำให้บริษัทสามารถอยู่รอดได้ ฉะนั้นจึงทำให้บัณฑิตที่จบไปหางานทำยากยิ่งขึ้น ดังที่ สุมณฑา แสงทิพย์ (2539 : 2) กล่าวว่า

“นโยบายการขยายอัตราจ้างคนของภาครัฐบาลให้ขยายตัวได้ไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี นอกจากนั้นรัฐวิสาหกิจหรือเอกชน ก็มีขั้นตอนคัดเลือกพนักงานเข้มงวดขึ้น จึงทำให้มีคนที่ว่างงานน้อยที่ทำงาน เหตุการณ์เหล่านี้มีส่วนทำให้เกิดปัญหาการว่างงานของประชากรไทยทั้งสิ้น”

การที่ภาครัฐบาลและภาคเอกชนมีข้อจำกัดในการรับคนเข้าทำงาน ดังนั้นจึงมีแนวคิดว่าควรส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัวที่มีการจ้างงานตนเองให้มากขึ้น เนื่องจากการประกอบอาชีพอิสระเป็นธุรกิจขนาดเล็กไม่ต้องลงทุนมากและไม่ต้องใช้เทคโนโลยีที่ยุ่งยากซับซ้อน ในขณะที่ขบวนการบัณฑิตที่จบออกไปก็มีความรู้ ความสามารถ ในสาขาที่เรียนมาแล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

การประกอบอาชีพอิสระน่าจะเป็นทางเลือกที่สำคัญอีกทางหนึ่งของการหางานทำของบัณฑิต นอกเหนือไปจากการรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและลูกจ้างเอกชน ซึ่งการประกอบอาชีพอิสระเป็นการสร้างงานด้วยตนเอง เป็นการชะลอปัญหาการว่างงานและเป็นพื้นฐานของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธุรกิจขนาดเล็ก และเป็นแนวทางให้มีโอกาสเป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ในอนาคตต่อไปอีกทั้ง การประกอบอาชีพอิสระยังสามารถที่จะทำที่ไหนก็ได้บัณฑิตที่อยู่ต่างจังหวัดก็สามารถกลับไปทำที่ภูมิลำเนาเดิมได้ จะเป็นการลดความหนาแน่นของประชากรในเมืองหลวง ที่ผู้คนเข้ามาหางานทำ

จะเห็นได้ว่าควรที่จะสร้างทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ให้แก่บัณฑิตที่กำลังจะจบออกไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : 3) กล่าวว่า “การแก้ปัญหาการว่างงานของผู้มีการศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้มีการศึกษา มีความสามารถในการปรับตัวและส่งเสริมทักษะในการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น และผู้มีการศึกษาย่อมมีความรู้ มีสติปัญญาเพียงพอ ที่จะดำเนินการได้”

จากการที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจึงได้ทำการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่จะจบออกไปว่ามีทัศนคติอย่างไรในการประกอบอาชีพอิสระ

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

2. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การทำวิจัยเรื่องทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

ประชากร คือ นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 65 คน โดยทำการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านการยอมรับของสังคม
- ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบอาชีพอิสระ
- ด้านเศรษฐกิจและการเงิน
- ด้านปัจจัยการผลิต
- ด้านความรู้ที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ

นิยามศัพท์

“ทัศนคติ” หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ที่จะตอบสนองต่อบุคคลต่างๆ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันมาจากการเรียน ประสบการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ในด้านการยอมรับสนับสนุนหรือไม่เห็นด้วย เบื่อหน่ายหรือไม่สนใจ ร่วมมือหรือไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งจะศึกษาในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระคือ

- ด้านการยอมรับของสังคม คือ ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับของสังคม ความมีชื่อเสียงในสังคม ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ และยกย่องผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระ
- ด้านเศรษฐกิจและการเงิน หมายถึง ศึกษาเกี่ยวกับการมีรายได้จากการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อช่วยให้ความเป็นอยู่และฐานะของผู้ประกอบอาชีพดีขึ้น เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง และทำรายได้ให้กับประเทศชาติมีความมั่นคง
- ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับอาชีพอิสระว่าเป็นอาชีพที่สามารถขยายกิจการจากขนาดเล็กไปสู่กิจการขนาดใหญ่ได้ เป็นอาชีพที่มีความมั่นคงสามารถสร้างความรุ่งเรืองได้ และยึดเป็นอาชีพหลักเพื่อการดำรงชีพได้
- ด้านปัจจัยการผลิต หมายถึง ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีความจำเป็นที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งได้แก่ ที่ดิน หุ่น แรงงาน และการประกอบการ
- ด้านความรู้ที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะหรือประสบการณ์ที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพอิสระให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

“การประกอบอาชีพอิสระ” หมายถึง การที่บุคคลเป็นผู้ประกอบการเองโดยไม่มีนายจ้างหรืออยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของธุรกิจ หรือธุรกิจในครัวเรือนหรืออยู่ในฐานะหุ้นส่วนดำเนินกิจการด้วยการลงทุน การจัดการ และรับผิดชอบต่อการเสี่ยงทางธุรกิจด้วยตนเอง

ดำเนินกิจการในรูปแบบการผลิต การจำหน่าย หรือการบริการ โดยกิจการนั้นมีขนาดใหญ่หรือเล็กก็ได้

“ทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ” หมายถึง การแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น การยอมรับสนับสนุน การเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อการประกอบอาชีพอิสระอย่างไรบ้าง

“นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง) ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

“สถาบัน” หมายถึง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปและทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้นักศึกษาที่จะจบออกไปสามารถประกอบอาชีพอิสระได้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ทักษะคิดที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องดังกล่าว โดยจัดเรียงสาระสำคัญตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับทัศนคติ

- ความหมายของทัศนคติ
- องค์ประกอบของทัศนคติ
- การเกิดทัศนคติ
- การวัดทัศนคติ

2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ

- ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ
- ทักษะคิดที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระ
- คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
- ประเภทของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

2.3 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติหรือเจตคติ เป็นศัพท์บัญญัติที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Attitude ซึ่งมีนักศึกษานักจิตวิทยาได้ให้ความหมายตามเหตุผลและความเข้าใจแต่ละบุคคลไว้ดังนี้

สุรางค์ จันทร์อม (2534 : 98) ได้อธิบายว่า ทัศนคติ คือ สภาพจิตใจของแต่ละบุคคลที่เกิดจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้อันมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2525 : 5) ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์และอื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินค่า ดี เลว มีคุณค่า ไร้คุณค่า ฯลฯ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกมาบ่งบอกถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างคงทนถาวร ทักษณคดีเป็นนามธรรม เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการแสดงออกทางด้านปฏิบัติ ทักษณคดีไม่ใช่แรงจูงใจหรือแรงขับหากแต่เป็นสภาพความพร้อมที่จะได้ตอบและแสดงให้ได้ทราบถึงแนวทางตามสมองของแต่ละบุคคลต่อสิ่งเร้า

วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2517 : 22) ได้สรุปถึงทักษะคดีหรือเจตคคิตว่า หมายถึง ความรู้สึกและท่าทีของคนเรที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นความรู้สึกในทางชอบ ไม่ชอบ และมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามความรู้สึกดังกล่าว

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 13) ได้ให้ความหมายของทักษะคดี คือ เป็นการรวบรวมเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความเชื่อถือ และความจริง รวมทั้งความรู้สึก ซึ่งอาจเป็นการประเมินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกัน แล้วบรรยายให้รู้สึกถึงจุดแกนกลางของวัตถุนั้น ความรู้และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมชนิดหนึ่งขึ้นต่อไป

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 35) ทักษณคดี คือ ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันจะมีผลให้บุคคลมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่สอดคล้องกันด้วย

ศศิธร พันธุ์เมธีศรี (2533 : 25) ทักษณคดี คือ เป็นการแสดงออกในด้านความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบันและข้อเสนอใด ๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรม

ประภานีเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 19) เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจเกี่ยวกับการวัดเจตคคิต ได้กล่าวพอสรุปดังนี้ ทักษณคดี หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของมนุษย์ เกี่ยวกับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบ ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ความรู้สึกเหล่านี้สามารถบอกความแตกต่างของบุคคลว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ปิยศักดิ์ เทียนธวัช (2533 : 74) ได้ให้คำจำกัดความของทักษะคดีว่า

1. ทักษณคดีเกิดจากการเรียนรู้ นั่นคือการเรียนรู้ที่ได้จากการอบรมสั่งสอนภายในสังคม ทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. เจตคคิตเกิดจากความสามารถในการแยกว่าสิ่งใดดีและสิ่งใดไม่ดี ตลอดจนการปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป
3. เจตคคิตเกิดจากประสบการณ์ที่ได้พบว่าเป็นอย่างไร
4. เจตคคิตเกิดจากการยอมรับเอาทักษะคดีของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยเฉพาะรับมาจากคนที่เรารัก

ยุพิน องคานนท์ (2533 : 86) ได้สรุปความหมายของทักษะคดีว่า ทักษณคดีเป็นสิ่งที่ไม่ได้มาแต่กำเนิดแต่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ อันเป็นความรู้และประสบการณ์ที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากความหมายทัศนคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ดังนี้ ทัศนคติ คือ เป็นลักษณะทางจิตใจของบุคคล ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏออกมาตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคน ต่อเหตุการณ์ วัตถุหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเชิงนิมิต (Positive) หรือเชิงนิเสธ (Negative) ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจัดได้โดยตรงแต่สังเกตและประเมินได้จากคำพูดและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา

องค์ประกอบของทัศนคติ

เมื่อพิจารณาความหมายของทัศนคติโดยทั่วไปแล้วสามารถกล่าวได้ว่า ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

สงวน ตุทธิเลิศอรุณ (2525 : 56) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของทัศนคติ 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive component) เช่น ความรู้ที่บุคคลได้รับมาอาจถูกหรือผิดก็ได้ ตลอดจนความเชื่อของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของวัตถุหรือสถานการณ์ต่าง ๆ จากความรู้และความเชื่อ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 เป็นอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า คือ เมื่อมีความรู้แล้วก็เกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ซึ่งมีทั้งความรู้สึกในทางดีหรือไม่ดี

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง แนวโน้มหรือความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนในทางใดทางหนึ่ง เช่น สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือหรือขัดข้อง ทำลายต่อผู้ เป็นต้น

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้จะมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติของบุคคลนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งตรงกับ

พรพิมล วรภูมิพิพิพิงส์ (2528 : 10) ได้สรุปเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component or Reliefs) เป็นความเข้าใจรวมทั้งความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลมีทัศนคติ บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้น ๆ ไม่ได้เลย ถ้าไม่มีความรู้หรือความเชื่อต่อสิ่งนั้น อารมณ์และการแสดงออกของบุคคลจะเกิดจากการโน้มนำของความเชื่อ ซึ่งความเชื่อเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์เฉพาะตัว เกิดจากการได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่นและเกิดจากความต้องการของบุคคลที่อยากจะมีเชื่ออย่างนั้น ๆ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นการแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ต่อสิ่งที่บุคคลมีทัศนคติ ความเชื่อ ประสบการณ์ จะผลักดันให้บุคคลมีความรู้สึกหรืออารมณ์ต่อสิ่งที่เขามีทัศนคติ องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกนี้สามารถประเมินได้จากความรู้สึกของบุคคล จากไม่ชอบที่สุด ไปถึงชอบที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. องค์ประกอบทางด้านความพร้อมที่จะแสดงออก (Behavioral Component or Actions) เป็นความพร้อมที่จะแสดงออกต่อสิ่งที่บุคคลมีทัศนคติ ความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลซึ่งจะอยู่ในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ

การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในสังคม บุคคลจะได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ ประสพการณ์ส่วนตัว สถาบันในสังคมและการติดต่อกับผู้อื่น ซึ่งมีส่วนต่อเจตคติของบุคคลเป็นอย่างมาก ฌวล ธาราโกชน (2524 : 19-20) ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 4 ประการ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific experiences) เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้พบเหตุการณ์นั้นมาด้วยตัวเอง และประสบการณ์นั้นทำให้เกิดการฝังใจ กลายเป็นทัศนคติของบุคคลนั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางดีและไม่ดี การเกิดทัศนคติตามนัยนี้ถ้าเป็นเหตุการณ์รุนแรงเพียงครั้งเดียวอาจก่อให้เกิดเจตคติได้ทันที

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from others) การที่เราติดต่อกับผู้อื่นเกี่ยวกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ทำให้เราได้รับเจตคติหลาย ๆ อย่างเข้าไว้โดยไม่ตั้งใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ ญาติหรือผู้ใกล้ชิด เช่น ครู การอบรมสั่งสอนจากบุคคลดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อความเชื่อและทัศนคติของเราได้

นอกจากบุคคลในครอบครัวและผู้ใกล้ชิดแล้ว ตัวกลางที่เป็นสื่อสำคัญและมีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติก็คือสื่อมวลชน ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ

3. รูปแบบ (Models) ทัศนคติบางอย่างพัฒนาขึ้นมาจากการเลียนแบบ คือ บุคคลจะดูว่าบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ อย่างไร แล้วเขาก็สนองรูปแบบนั้นมาปฏิบัติ ซึ่งรูปแบบนั้นจะก่อให้เกิดทัศนคติได้มากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลที่เป็นแบบเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากเขาเพียงใด

4. องค์ประกอบของสถาบัน (Institutional factors) ได้แก่ โรงเรียน วัด หน่วยงาน สมาคม องค์กรต่าง ๆ เป็นต้น สถาบันเหล่านี้มีส่วนในการสร้างทัศนคติแก่บุคคลได้มาก

การวัดทัศนคติ

ฌวล ธาราโกชน (2524 : 7-80) ได้กล่าวว่า การวัดทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต้องวัดจากองค์ประกอบ 3 ด้านของทัศนคติ ได้แก่ องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา องค์ประกอบด้านความรู้สึกและองค์ประกอบด้านพฤติกรรม โดยอาจวัดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งหรืออาจ

วัดองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านไปพร้อมกัน การวัดทัศนคติจะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (direction) และปริมาณ (magnitude)

ทิศทาง (direction) จะมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางลบและทางบวก หมายถึง การประเมินค่าของการรู้ ความรู้สึกการกระทำในทางดี ชอบ พอใจ ส่วนทางลบจะเป็นการประเมินค่าของการรู้ ความรู้สึกและการกระทำไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์

ปริมาณ (magnitude) เป็นความเข้มข้นหรือความรุนแรงของทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์

วิธีการวัดทัศนคติดีอยู่หลายวิธี ได้แก่

1. วิธีการสังเกต (observation) คือ การเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลอย่างเป็นแบบแผน
2. วิธีการสัมภาษณ์ (interview) เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาต้องออกไปพูดคุยกับบุคคลนั้น ๆ ด้วยตนเอง
3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นวิธีที่ใช้กันมากในการวัดทัศนคติ เนื่องจากสามารถสร้างและถามได้หลาย ๆ ด้าน ประหยัดเวลาและทุน

2.2 เอกสารที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ

ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ มีผู้ให้ความหมายของคำว่า Self Employment ว่า การประกอบอาชีพอิสระหรือการประกอบอาชีพส่วนตัวไว้ดังต่อไปนี้

สุนทร โคตรบรรเทา (2527 : 71) ได้ให้ความหมายว่า อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพสร้างขึ้นมาเอง ลงทุน คำนึงการเอง ไม่รับคำสั่งหรือไม่มีการออกคำสั่งตัดสินใจด้วยตนเอง ผลิตสินค้าและบริการให้กับลูกค้าเอง มีการลงทุนเพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

สุรเดช วิเศษสุรการ (2530 : 10) ได้ให้ความหมายการประกอบอาชีพอิสระว่า งานที่ไม่รับจ้าง ไม่รับราชการ ไม่เป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจแต่เป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเอง ซึ่งอาจเริ่มจากร้านแผงลอย หาบแร่ แล้วขยายมาเช่าห้องแถวต่อไป อาจขยายเปิดสาขาเพิ่มขึ้นต่อไปอีกก็ได้

ประคินธุ์ ชาติสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2531 : 82) ได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่า หมายถึง การประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือของครัวเรือนหรือระหว่างหุ้นส่วนเดียวกันเพื่อมุ่งหวังรายได้และกำไร โดยผู้ประกอบการเป็นทำงานกิจการของตนเอง

ยุพิน ประจวบเหมาะ (2531 : 8) ได้ให้ความหมายว่า อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพส่วนตัวทั้งในภาคเศรษฐกิจที่เป็นระบบ (formol sector) และภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นระบบ (informol sector)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าของกิจการเป็นผู้ประกอบการเองทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรูปแบบของกำไร ไม่ใช่เงินเดือน

นักเนตร องค์กรกนันด์ (2534 : 22) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลเป็นผู้ประกอบการเอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของธุรกิจเองหรือธุรกิจในครัวเรือน หรืออยู่ในฐานะหุ้นส่วน ดำเนินกิจการด้วยการลงทุนเอง จัดการเองรับผิดชอบต่อการเสี่ยงทางธุรกิจด้วยตนเอง ดำเนินกิจการในรูปการผลิต การจำหน่ายหรือการบริการ โดยกิจการนั้นอาจมีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช อาชีพที่มีกระบวนการจัดการ ที่อาศัยทักษะและเทคนิคการจัดการตามหลักวิชา สามารถดำเนินการต่อเนื่องไปได้ระยะยาว เป็นอาชีพสุจริต ไม่ขัดต่อกฎหมาย วัฒนธรรมประเพณีของสังคมและจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะของอาชีพอิสระเป็นธุรกิจขนาดย่อม ที่มีรายได้ที่สามารถคาดการณ์ระยะเวลาคุ้มทุนและกำไรได้
2. เป็นธุรกิจที่ส่งผลผลิตออกสู่ตลาดในท้องถิ่น
3. เป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและคงที่

ทัศนคติที่มีต่ออาชีพอิสระ

มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายความคิดเห็นและวิจัยเรื่องนี้พอสรุปได้ดังนี้

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518 : 10) ได้แสดงความคิดเห็นต่อนิสัยในการเลือกอาชีพของคนไทยว่า คนไทยไม่นิยมขนขวายต่อผู้ทำงานหนัก ชอบทำงานเบา ๆ ไม่ต้องดิ้นรนรับผิดชอบมาก ชอบมีฐานะที่ขึ้นอยู่กับผู้อื่น ไม่นิยมทำงานที่ใช้มือใช้แรงงานและใช้ความสามารถที่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจ คนไทยไม่นิยมการเป็นพ่อค้า ถ้าจะดำเนินธุรกิจคนไทยนิยมความโก้เก๋ในการดำเนินงานมากกว่าเนื้อหาของงาน

วิจิต แสงทอง (2520 : 31) มีความเห็นว่า คนไทยต้องการทำงานที่เป็นเจ้าของใหญ่ นายโต ไม่ชอบประกอบธุรกิจด้วยตนเอง แต่ชอบทำงานเป็นลูกจ้างคนอื่น ไม่ชอบเสี่ยงไม่หนักเอาเบา ผู้สาเหตุที่ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาไม่นิยมประกอบอาชีพอิสระเพราะค่านิยมของสังคมไทยโดยทั่วไปยังนิยมยกย่องข้าราชการและปลูกฝังทัศนคติค่านิยมในการรับราชการให้แก่ลูกหลาน เพราะการประกอบอาชีพอิสระนั้นจะต้องเสี่ยงต่อการลงทุน การขาดทุนและเสี่ยงต่อความล้มเหลวมากกว่าการเป็นลูกจ้าง ถ้าหากพื้นฐานของนักเรียนไม่ได้อยู่ในอาชีพนั้นก็ขาดความรู้ ไม่มีประสบการณ์จะทำให้ลำบากใจในการประกอบอาชีพอิสระ

วันชัย มีกลาง (2530 : 42) กล่าวว่า ทักษะคิดต่ออาชีพเป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการด้านอาชีพมาก ทั้งนี้เพราะบางอาชีพมีความต้องการแรงงานสูง แต่เป็นอาชีพที่ทำงานหนักและเสี่ยงต่อการขาดทุนสูง จะเป็นอาชีพที่ไม่ดึงดูดให้คนที่มีความคิดไม่ค้ำองานหนักและมีความกลัวต่อการขาดทุน ดังนั้นย่อมเป็นการยากที่จะมีคนมาประกอบอาชีพหรือลงทุนตามแนวโน้มความต้องการทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตทุกอาชีพ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ได้มีนักวิชาการ ได้ให้ปัจจัยไว้หลายท่าน เช่น สมปอง อึ้งสกุล (2529 : 42) กล่าวว่า ทักษะคิดต่ออาชีพเกิดขึ้นได้จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ การเรียนรู้ในวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ในสังคมและได้นำเอาสิ่งที่เรียนรู้เหล่านั้นมาเป็นรากฐานของทัศนคติ
2. การเลี้ยงดูตั้งแต่ในวัยเด็ก เช่น เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูดีจะมองโลกในแง่ดี
3. ประสบการณ์ คือ เหตุการณ์ที่เด็กเรียนรู้ทั้งด้านดีและด้านไม่ดี เช่น บุคคลที่ทำให้เด็กเกลียดชังมีลักษณะอย่างไร เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่มีลักษณะเช่นนั้นด้วย
4. การเลียนแบบ คือ การที่บุตรเลียนแบบจากบิดามารดาของตนเอง เช่น บิดา มารดา มีทัศนคติต่อบุคคลอื่นหรือสถาบันใดสถาบันหนึ่งเช่นใด บุตรก็จะมีเจตคติเช่นนั้นด้วย และยังกล่าวอีกว่าการเรียนในโรงเรียนมีส่วนช่วยได้มากในการสร้างเจตคติของเด็ก เพราะเจตคติของเด็กจะได้อาจมาจากประสบการณ์ต่างๆ และเมื่อสถานการณ์ต่างๆ ได้รับความสำเร็จ ทัศนคติที่ดีจะค่อยๆ ก่อตัวขึ้น

ประเสริฐ พรหมสร (2531 : 55) กล่าวว่า ทักษะคิดจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้งด้านความรู้ ความเห็น ความรู้สึกและพฤติกรรม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การจัดรูปแบบและการพัฒนาเจตคติต้องอาศัยการเรียนรู้ ประสบการณ์ การลอกเลียนแบบ สิ่งแวดล้อมและบุคคลใกล้ชิด และการปรับตัวทางบุคลิกภาพ

วรรณา พรหมบุรมย์ (2526 : 54) กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการด้านอาชีพของเด็ก มี 4 แห่ง คือ

1. บ้าน เป็นสถานที่เด็กทุกคนมีโอกาสจะได้เรียนรู้เรื่องความรัก การมีความสัมพันธ์ต่อกัน ตลอดจนการดำเนินชีวิต
2. โรงเรียน เป็นสถานที่ซึ่งเด็กทุกคนมีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้และเรียนรู้การปรับพฤติกรรมของตน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. งานเวลาว่าง เป็นเวลาที่เด็กจะได้เข้าสังคมกับผู้อื่น เพื่อเด็กจะได้ศึกษาระเบียบแบบแผนและข้อห้ามต่าง ๆ

4. ชุมชน เป็นแหล่งที่เด็กจะได้เข้าสังคมกับผู้อื่น เพื่อเด็กจะได้ศึกษาระเบียบแบบแผนและข้อห้ามต่าง ๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระที่สำคัญ คือ

1. กลุ่มสังคม เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่ออาชีพของเด็กตั้งแต่เกิด ซึ่งแยกได้เป็นกลุ่มครอบครัว กลุ่มโรงเรียน กลุ่มเพื่อน ชุมชนและสิ่งแวดล้อม
2. ประสบการณ์ตรงของเด็กได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง เช่น การทำงานนั้น

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

เนื่องจากการประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่ผู้ประกอบการดำเนินการด้วยตนเองเพื่อผลกำไรและผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ ดังนั้นคุณลักษณะของผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น สถานที่ตั้ง เงินทุน เป็นต้น ได้มีผลงานวิจัยและบทความของนักวิชาการที่ได้ทำการศึกษาและวิจัยถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่น่าสนใจ ได้แก่

สัญญา จัดตานนท์ (2527 : 22) กล่าวถึง ส่วนที่เป็นคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระว่า องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ได้กำหนดคุณลักษณะเด่นของผู้ประกอบการอย่างน้อยที่สุด 4 ประการ ซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงกับผู้ประกอบอาชีพอิสระโดยทั่วไป คือ

1. ความมานะพยายามและแรงจูงใจ
2. ความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย
3. ความกล้าเสี่ยงหรือกล้าลงทุน
4. ความรักในอิสระภาพ

นอกจากคุณสมบัติทั้ง 4 ข้อ ดังกล่าวมานี้จะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญอื่น ๆ อีก เช่น ความมีระเบียบวินัย ความหนักเบาเอาผู้และความเฉลียวฉลาดมีไหวพริบในการแก้ปัญหา

เจลิชว สุวรรณกิตติ (2530 : 25) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระไว้ดังนี้ คือ

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ
3. มีความอดทนในการทำงานหนักได้
4. มีหลักในการแก้ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. รู้จักใช้ความคิดแต่หันหลังเป็นบทเรียน
6. รู้จักใช้คำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นให้เป็นประโยชน์
7. ในการประกอบกิจการใด ๆ มักจะตั้งเป้าหมายสูงและสามารถปฏิบัติได้
8. ไม่เบื่อหน่าย ไม่ชอบทิ้งอะไรกลางคันเมื่อมีอุปสรรค
9. มีความคิดริเริ่มและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ
10. เห็นคุณค่าของเงิน

คณฺย เทียนวุฒิ (2531 : 21-30) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของการประกอบอาชีพอิสระหรือการเป็นเจ้าของกิจการ จะต้องมีความสมบัติ 9 ข้อ ดังนี้

1. มีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จในการทำงาน
2. ต้องเป็นคนมีเชาว์ที่ใช้ในการทำธุรกิจ
3. ต้องมีความมานะสูง มีพลังงานในการฝ่าฟันอุปสรรค ไม่ว่าจะต้องใช้เวลานานแค่ไหน
4. กล้าได้กล้าเสีย พร้อมทั้งจะเสี่ยงกับความล้มเหลวหรือความผิดพลาด ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้นอกเหนือจากการควบคุมของตนเอง
5. มีความสามารถในการโน้มน้าวคนอื่นให้ยอมรับความคิดและสิ่งต่าง ๆ
6. มีไหวพริบในการใช้คน มีอิทธิพลทางความคิดที่สามารถจูงใจผู้อื่นให้คล้อยตามความคิดของตน
7. มีอารมณ์ขันแม้จะประสบความผิดหวังหรือผิดพลาด
8. มองเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ในแง่ดีเป็นส่วนใหญ่ มองเห็นโอกาสที่จะแก้ไขได้เสมอ
9. มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา รู้ถึงปัญหาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและมองเห็นโอกาสที่จะนำมาสร้างสรรค์ได้เสมอ

ประเภทของอาชีพอิสระ

การจัดประเภทของอาชีพอิสระนั้นยังไม่มีการจัดอย่างเป็นทางการที่ชัดเจน ส่วนใหญ่ผู้รู้ทั้งหลายมักจัดประเภทของอาชีพอิสระตามจุดมุ่งหมายของตน เช่น

สัญญา จัตตานนท์ (2527 : 16) ได้แบ่งอาชีพอิสระตามระดับการใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่มอาชีพ คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับปริญญาหรืออนุปริญญา เช่น แพทย์ วิศวกร ทัศนศาสตร์ ผู้ตรวจบัญชีและครูอาจารย์ เป็นต้น

2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับที่ต่ำกว่าอนุปริญญา คือ ช่างต่าง ๆ เช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ เขียนแบบ ตัดเสื้อ ตัดผม เสริมสวย เย็บหนัง เป็นต้น

3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะหรือความรู้ในวิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ เช่น ผู้ประกอบการค้าเครื่องสำอางค์ ข้าวแกง ค้าหนังสือต่างๆ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หาบแร่แฝงลอย ขั้บรด-แม่ที่กษี ตลอดจนผู้ที่รับสินค้ามาขายเอง เป็นต้น และมีกำไรซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการผลิต ประกอบซ่อม รวมทั้งการบริการประกอบกิจการอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งเหล่านี้ ส่วนใหญ่แล้วเจ้าของจะเป็นผู้ดำเนินการขั้นตอนต่างๆ เองเป็นส่วนใหญ่

พิพรรณ อินทรศัพท์ (2531 : 170) ได้แบ่งประเภทของอาชีพอิสระไว้ 5 ประเภท คือ

1. กิจการจำหน่ายประเภทสินค้าอุปโภคบริโภค อันได้แก่ ร้านค้าย่อย ซึ่งจำหน่ายของใช้ประจำบ้านทุกชนิด ร้านจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ประปา วัสดุก่อสร้างและรวมถึงตลาดสด ตลาดนัด ที่เป็นแหล่งเลือกซื้อสินค้าของลูกค้า ตลอดจนรถเร่ขายสินค้าบางชนิด ที่ไม่มีจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าย่อยโดยทั่วไป

2. กิจการจำหน่ายประเภทอาหาร อันได้แก่ ร้านอาหาร แผงลอยอาหารและรถเข็นอาหาร เป็นต้น

3. กิจการผลิตสินค้า ได้แก่ โรงงานผลิตอาหาร ทำขนมปัง อาหารสำเร็จรูปต่างๆ โรงงานตามครัวเรือนและโรงงานจำพวกหัตถกรรม ศิลปกรรม เป็นต้น

4. กิจการด้านบริการ ได้แก่ งานบริการชุมชน เช่น บริการรับถมที่ดิน บริการรักษาความปลอดภัย บริการกำจัดปลวก บริการขนส่ง บริการซักรีดเสื้อผ้า บริการเสริมสวย บริการท่องเที่ยว บริการโรงแรม เป็นต้น

5. กิจการประกอบตามสาขาวิชาชีพ ได้แก่ อู่ซ่อมรถ บริษัทรับเหมาก่อสร้าง คลินิกทุกประเภท สำนักงานบัญชี สำนักงานทนายความ สำนักงานที่ปรึกษาด้านธุรกิจ สำนักงานประกอบอาชีพทางวิศวกรรมและการออกแบบ เป็นต้น

ประดิษฐ์ ราชสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2531 : 82-102) ได้แบ่งประเภทของการประกอบอาชีพอิสระออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สาขาเศรษฐกิจที่เป็นระบบ เช่น การประกอบอาชีพแพทย์ พยาบาล ทนายความ สถาปัตยกรรมและช่างประเภทต่างๆ

2. สาขาเศรษฐกิจที่ไม่เป็นระบบ เช่น หาบแร่ แผงลอยขายอาหาร บริการด้านต่างๆ เป็นต้น สำหรับกรมวิชาการได้จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพอิสระได้ดังนี้ คือ อาชีพด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านพานิชยกรรม และด้านศิลปหัตถกรรม นอกจากนี้

นั้นสรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศ พ.ศ.2526 ของทบวงมหาวิทยาลัย ได้จัดหมวดหมู่ของเยาวชนผู้ประกอบอิสระได้ 3 ประเภท คือ

1. ประเภทค้าขาย ได้แก่ ขายของชำ ขายข้าวแกง ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขายของเล่นสำหรับเด็ก ขายเครื่องเขียนแบบเรียน ขายผักผลไม้ ขายอุปกรณ์การเกษตรและขายเครื่องสำอางค์
2. ประเภทบริการ ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รับหมากก่อสร้างทั่วไป เสริมสวย รับซ่อมผ้า ขับรถรับส่งผู้โดยสาร รับซ่อมจักรยานและมอเตอร์ไซค์
3. ประเภทเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำนาและกรีดยาง

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยูพิน อองคานนท์ (2533 : 82) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ-ประสานมิตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ผลการศึกษาทัศนคติด้านความรู้สึกรู้สึกของนิสิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เพศชายและเพศหญิง พบว่านิสิตทุกกลุ่มมีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ และผลการวิเคราะห์หาองค์ประกอบคุณลักษณะในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่าผู้ประกอบอาชีพอิสระควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ คุณลักษณะที่หนึ่ง เป็นคุณลักษณะทางจิตหรือจิตลักษณะซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ 1) ความรักความก้าวหน้าในอาชีพ 2) การรักความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ 3) ความมั่นใจในการประกอบอาชีพ คุณลักษณะที่สอง เป็นคุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วยความรู้ด้านการตลาด การเลือกทำเลที่เหมาะสม การจัดสถานที่ดี เงินทุนเพียงพอ ความรู้เรื่องการลงทุนและประสบการณ์

เฉลียว นูร์รักดี และคณะ (2534 : 32-36) ได้ศึกษาทดลองตามโครงการศูนย์ศึกษาทดลองการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต ในส่วนที่เกี่ยวกับความนิยมและความพร้อมสำหรับอาชีพอิสระ จากข้อมูลนักศึกษาทั่วประเทศจำนวน 3,986 คน พบว่านักศึกษามีค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อแบ่งค่านิยมออกเป็นสองจำพวก คือค่านิยมประเภทความรู้สึกรู้สึกและความพร้อมที่จะปฏิบัติ พบว่าค่านิยมประเภทความรู้สึกรู้สึกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่ค่านิยมประเภทพร้อมปฏิบัติค่อนข้างต่ำ นักศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีระดับค่านิยมที่มีแนวโน้มต่ำลง เมื่อเปรียบเทียบสาขาวิชาที่เรียนพบว่า ในสาขาวิชาที่ผู้เรียนเลือกเรียนและเป็นสาขาวิชาที่มีลักษณะเนื้อหาเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพอิสระและนักศึกษาเล็งเห็นช่องทางดังกล่าวก็จะมีค่านิยมสูง เช่น สาขาอักษรศาสตร์และประมงศาสตร์ ส่วนสาขาที่นักศึกษามองเห็นช่องทางน้อยและสภาพตลาดไม่เอื้ออำนวยให้ประกอบอาชีพอิสระจะมีค่านิยมต่ำ เช่น สังคมศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ นักศึกษาเพศชายมีระดับค่านิยมสูงกว่าเพศหญิง นักศึกษาที่มีบิดาเป็นข้าราชการและลูกจ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของนายราชการ ก็มีแนวโน้มที่จะนิยมในการประกอบอาชีพอิสระต่ำกว่านักศึกษาที่มารดาทำอาชีพอื่นๆ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจปานกลางค่อนข้างขัดสนและขัดสนมาก ความรอบรู้อาชีพอิสระของนักศึกษาโดยทั่วไปปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ในด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน ในหลักสูตรที่ตนเรียนอยู่ปรากฏว่ามีนักศึกษาจำนวนน้อยเห็นว่าลักษณะการเรียนการสอนในสาขาวิชาดังกล่าวเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพอิสระ

สุมณฑา แสงทิพย์ (2539 : 122) ได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนคหกรรมที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ พบว่านักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มต่ำมีความคิดเห็นตรงกันว่า อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เป็นอาชีพที่มีรายได้ดีถึงแม้ว่าจะมีเงินลงทุนน้อยก็สามารถประกอบอาชีพอิสระได้ แต่นักเรียนก็ยังหวั่นไหวและไม่มั่นใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ทั้งนี้ นักเรียนยังมองเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระนั้นจะต้องเสียอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นแล้วรายได้จากการประกอบอาชีพอิสระก็ยังไม่แน่นอน ไม่เหมือนกับการประกอบอาชีพอื่น เช่น การทำงานในภาครัฐหรือภาคเอกชน รวมทั้งรัฐวิสาหกิจที่มีรายได้เป็นรายเดือน โดยเฉพาะนักเรียนสาขาวิชาอาหารและโภชนาการมีคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระต่ำสุด เหตุที่ควรให้ความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระ เพราะสภาพสังคมปัจจุบันเป็นวิถีทางการดำเนินชีวิตนั้นมีเวลาจำกัด จึงทำให้บุคคลส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาอาหารสำเร็จรูปหรือพึ่งบริการนอกบ้าน ซึ่งเสียเวลาไม่มากนัก การที่นักเรียนไม่ประกอบอาชีพอิสระนั้น อาจเป็นเพราะว่านักเรียนยังขาดความรู้เกี่ยวกับด้านการตลาดด้านลักษณะของอาชีพ ด้านการวางแผน คำนึงงานและประสิทธิภาพ จึงทำให้ไม่กล้าที่จะออกไปประกอบอาชีพตามลำพัง

คำรงค์ บำรุงตา (2540 : 121-124) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเจาะลึกการประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกื้อหนุนการเข้าสู่อาชีพอิสระของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. วิทยาลัยเทคนิค นครราชสีมา ผลการศึกษาปัจจัยตามความคิดพบว่ากรณีศึกษามีความเห็นตรงกันและแตกต่างกันดังนี้ คือ ปัจจัยด้านชุมชน เพราะชุมชนเป็นฐานเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของธุรกิจ ปัจจัยด้านครอบครัว คือ ประกอบอาชีพตามแนวทางเดิมของบิดามารดาและนำความรู้มาปรับปรุงให้ดีขึ้น ปัจจัยด้านการศึกษา พบว่าสถานศึกษาเกื้อหนุนในด้านความรู้ ความชำนาญในสาขาวิชาชีพและสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ปัจจัยด้านส่วนตัวและอื่น ๆ เป็นปัจจัยด้านบุคลิกภาพและความสามารถเฉพาะกรณีศึกษาแต่ละรายไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับ การปลูกฝังจากครอบครัวและสถานศึกษา อันได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ความขยันอดทน ความชอบอิสระ เพราะปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบอาชีพอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้คือ นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาด
กระบัง ปีการศึกษา 2541 ดังนี้

1. สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ห้อง 1 จำนวน	44 คน
2. สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ห้อง 2 จำนวน	21 คน
รวม	65 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เพื่อศึกษาเรื่อง ทักษะ
ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ชั้นปีที่ 2
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

3.2.2 วิธีการสร้างแบบสอบถามและลักษณะแบบสอบถาม

- 1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยและศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อ
กำหนดประเด็นของแบบสอบถาม
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม
- 3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นหมวดหมู่เพื่อ
ความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended interview) และลักษณะ
ปลายเปิด (Open-ended interview)

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะ
เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเติมคำ ประกอบด้วแปรดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เพศ
- อายุ
- เกรดเฉลี่ยสะสม
- ภูมิลำเนา
- สภาพทางครอบครัว
- อาชีพของบิดา-มารดา
- สถานที่พักขณะกำลังศึกษาอยู่
- มุมเหตุจูงใจที่เข้ามาศึกษาในสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ คณะ

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน

1. ด้านการยอมรับของสังคม	จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านเศรษฐกิจและการเงิน	จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบอาชีพอิสระ	จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านความรู้ที่ควรใช้ในการประกอบอาชีพ	จำนวน 9 ข้อ
5. ด้านปัจจัยการผลิต	จำนวน 8 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ

4) เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาเทคโนโลยี -

การเกษตร-การผลิตพืชจำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นจากสูตร Cronbach ดังนี้ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2533 : 189)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{Si^2} \right]$$

กำหนดให้ α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K = แทนจำนวนข้อแบบสอบถาม

Si^2 = แทนความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 = แทนความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ซึ่งผลจากการทดสอบแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.83 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นที่จะนำไปสอบถามได้

3.2.3 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถาม

1) เก็บข้อมูลจากนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ห้อง 1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม พ.ศ. 2542 หลังการสัมมนาฝึกสอนครั้งที่ 1/2541

2) เก็บข้อมูลจากนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ห้อง 2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม พ.ศ. 2542

3) ในการส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งแบบสอบถามที่นำมาสอบถามทั้งหมด จำนวน 65 ชุด และได้รับคืนจำนวน 65 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว นำข้อมูลที่ได้แต่ละรายการเข้าตารางข้อมูลดิบ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. นำข้อมูลดิบมาหาค่าร้อยละจากสูตร (ประคอง วรรณสูตร, 2532 : 60)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแต่ละตัวเลือก

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1

2. นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร

$$\mu = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ μ = ค่าเฉลี่ยของคะแนน \sum = ผลรวม f = จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ x = คะแนนหรือค่าแต่ละค่า 5, 4, 3, 2, 1 N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาให้ค่าคะแนนของแบบสอบถาม (ประคอง วรรณสูตร, 2532 :

85)

คะแนนเฉลี่ย	4.50- 5.00	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็น	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็น	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็น	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็น	เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็น	ไม่เห็นด้วย

3. นำข้อมูลมาหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

กำหนดให้ σ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน \sum = ผลรวม f = ความถี่ของข้อมูลแต่ละข้อ x = ค่าของคะแนนแต่ละค่า N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะคิดที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปีการศึกษา 2541. ได้แสดงผลการวิจัยไว้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะคิดที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป	จำนวน N = 65	คิดเป็นร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	37	56.93
หญิง	28	43.07
2. อายุ		
18 – 20 ปี	-	-
21 – 23 ปี	56	86.66
24 ขึ้นไป	9	13.34
3. คะแนนเฉลี่ยสะสม		
2.00 – 2.50	15	23.09
2.51 – 3.00	31	47.69
3.01 – 3.50	17	26.15
3.51 – 4.00	2	3.07

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
N = 65		
4. ภูมิลำเนาเดิม		
ภาคกลาง	8	12.31
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	33	50.77
ภาคตะวันออก	1	1.54
ภาคเหนือ	6	9.23
ภาคใต้	16	24.61
ภาคตะวันตก	1	1.54
5. สถานภาพของครอบครัว		
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	47	72.31
บิดามารดาแยกกันอยู่	6	9.23
บิดาถึงแก่กรรม	9	13.85
มารดาถึงแก่กรรม	3	4.61
6. อาชีพของบิดามารดา		
อาชีพของบิดา		
รับราชการ	15	23.08
รับจ้างบริษัทเอกชน	3	4.61
ประกอบอาชีพอิสระ	11	16.92
เกษตรกร	27	41.54
ถึงแก่กรรม	9	13.85
อาชีพของมารดา		
รับราชการ	5	7.69
รับจ้างบริษัทเอกชน	2	3.07
ประกอบอาชีพอิสระ	15	23.08
เกษตรกร	34	52.32
แม่บ้าน	6	9.23
ถึงแก่กรรม	3	4.61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
	N = 65	
7. ปัจจุบันนักศึกษาพักอยู่ที่ใด		
อยู่กับพ่อ แม่	-	-
บ้านเช่าหรือหอพัก	60	92.32
บ้านญาติ	1	1.54
หอพักสถาบัน	2	3.07
ศูนย์ฝึกอบรมเด็ก, วัดปลูก	2	3.07
8. มูลเหตุจูงใจที่ท่านเลือกเรียนสาขา		
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาค วิทยาศาสตร์เกษตร คณะเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง		
- มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพ ครู	12	18.47
- ต้องการศึกษาวิชาชีพครู	9	13.85
- ได้รับคำแนะนำจากครู อาจารย์จาก สถานศึกษาเดิม	9	13.85
- รุ่นพี่ชักชวน	8	12.30
- เพื่อนชักชวน	5	7.69
- สอบเข้าที่อื่นไม่ได้	9	13.85
- ได้รับคำแนะนำจากญาติ พี่น้อง	2	3.07
- ใฝ่ใควาดำ	7	10.78
- ชื้อสถาบันดัง	4	6.15

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิต สัตว์ ชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.93 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 43.07

นักศึกษาก่อนหน้านี้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21 – 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 86.66 และรองลงมา มีอายุตั้งแต่ 24 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 47.69 รองลงมาคืออยู่ในช่วง 3.00-3.50 คิดเป็นร้อยละ 26.15 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 3.51 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 3.07

ภูมิฐานะของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 50.76 รองลงมาเป็นภาคใต้ ร้อยละ 24.61 และน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก ร้อยละ 1.54 เท่ากัน

สถานภาพของครอบครัว โดยส่วนใหญ่พบว่าบิดามารดาของนักศึกษาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 72.31 รองลงมาคือบิดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 13.85 บิดามารดาแยกกันอยู่และมารดาถึงแก่กรรม คิดเป็นร้อยละ 9.23 และ 4.61 ตามลำดับ

อาชีพของบิดา ส่วนใหญ่บิดาของนักศึกษาประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 41.54 รองลงมาเป็นอาชีพรับราชการ, ประกอบอาชีพอิสระ และรับจ้างบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 23.08, 16.92 และ 4.61 ส่วนราชการอื่นๆ คือบิดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 13.85

อาชีพของมารดา ส่วนใหญ่บิดาของนักศึกษาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 52.32 รองลงมาประกอบอาชีพอิสระ, รับราชการ และรับจ้างบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 23.08, 7.96 และ 3.07 ส่วนราชการอื่นๆ คือเป็นแม่บ้านและถึงแก่กรรม ร้อยละ 9.23 และ 4.61 ตามลำดับ

ปัจจุบันนักศึกษาพักอยู่ที่ใด ขณะกำลังศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่พักอยู่บ้านเช่าหรือหอพัก คิดเป็นร้อยละ 92.32 รองลงมาเป็นหอพักสถาบัน, อื่น ๆ และบ้านญาติ ร้อยละ 3.07, 3.07 และ 1.54 ตามลำดับ

มูลเหตุของใจที่ทำให้ท่านเลือกเรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่นักศึกษาต้องการที่จะประกอบอาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 18.47 รองลงมาเป็นอื่นๆ เช่น ได้โควต้า สถาบันมีชื่อเสียง คิดเป็นร้อยละ 16.92 ได้รับคำแนะนำจากจากครูอาจารย์จากสถานศึกษาเดิม, ต้องการศึกษาวชิราวุธ และสอบเข้าที่อื่นไม่ได้ ร้อยละ 12.30, 7.69 และ 3.07 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ทักษะคิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงทักษะคิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านการยอมรับของสังคม

ทักษะคิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. เป็นอาชีพที่สังคมยอมรับ	4.22	0.75	มาก	2
2. เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง	3.83	0.54	มาก	5
3. เป็นอาชีพที่สุจริต ไม่มีคนเหยียดหยาม	4.34	0.50	มาก	1
4. ผู้ประกอบอาชีพอิสระได้รับการยกย่องนับถือเท่าเทียมกับอาชีพอื่นที่สังคมยอมรับ	3.86	0.67	มาก	4
5. ข้าพเจ้าภูมิใจมากกับญาติพี่น้องที่รับราชการมากกว่าประกอบอาชีพอิสระ	3.65	0.91	มาก	7
6. เป็นอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา	2.43	1.17	น้อย	8
7. เป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ไม่มีเกียรติในสังคม	1.86	1.20	น้อย	9
8. เป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระสูง	3.74	1.70	มาก	6
9. อาชีพอิสระสามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้	4.03	1.38	มาก	3

จากตารางแสดงทักษะคิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านการยอมรับของสังคม พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 7 รายการ คือ เป็นอาชีพที่สุจริต ไม่มีคนเหยียดหยาม มีค่าเฉลี่ย 4.34 รองลงมา คือ เป็นอาชีพที่สังคมยอมรับ มีค่าเฉลี่ย 4.22 อาชีพอิสระสามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้ มีค่าเฉลี่ย 4.03 ผู้ประกอบอาชีพอิสระได้รับการยกย่องนับถือเท่าเทียมกับอาชีพอื่นที่สังคมยอมรับ มีค่าเฉลี่ย 3.86 เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง มีค่าเฉลี่ย 3.83 เป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระสูง มีค่าเฉลี่ย 3.74 ข้าพเจ้าภูมิใจมากกับญาติพี่น้องที่รับราชการมากกว่าประกอบอาชีพอิสระ มีค่าเฉลี่ย 3.65 ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นน้อย มี 2 รายการ คือ เป็นอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีค่าเฉลี่ย 2.43 รองลงมา คือ เป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ไม่มีเกียรติในสังคม มีค่าเฉลี่ย 1.86 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านเศรษฐกิจและการเงิน

ทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้	4.05	0.63	มาก	1
2. เป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน	3.40	1.04	ปานกลาง	3
3. เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงเร็วกว่าอาชีพอื่น	3.26	0.96	ปานกลาง	4
4. เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อการขาดทุน	3.26	1.18	ปานกลาง	4
5. ข้าพเจ้าชอบงานที่มีเงินเดือนประจำไม่ต้องคิรันรนมากนัก	3.18	1.10	ปานกลาง	6
6. อาชีพอิสระไม่ควรทำเป็นอาชีพหลัก	2.86	1.20	ปานกลาง	7
7. ผู้มีฐานะร่ำรวยคือผู้ประกอบอาชีพอิสระ	3.20	1.45	ปานกลาง	5
8. ผู้มีเงินทุนน้อยก็สามารถประกอบอาชีพอิสระได้	3.75	0.89	มาก	2
9. อาชีพอิสระเป็นทางเลือกสุดท้ายที่ข้าพเจ้าหาทางอื่นไม่ได้	2.37	1.53	น้อย	8

จากตารางแสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านเศรษฐกิจ และการเงิน พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 2 รายการ คือ เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ มีค่าเฉลี่ย 4.05 รองลงมา คือ ผู้มีเงินทุนน้อยก็สามารถประกอบอาชีพอิสระได้ มีค่าเฉลี่ย 3.75 ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลางมี 6 รายการ คือ เป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน มีค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมาเป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงเร็วกว่าอาชีพอื่น และเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อการขาดทุน มีค่าเฉลี่ย 3.26 เท่ากัน ผู้มีฐานะร่ำรวยคือผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีค่าเฉลี่ย 3.20 คือ ข้าพเจ้าชอบงานที่มีเงินเดือนประจำไม่ต้องคิรันรนมากนัก มีค่าเฉลี่ย 3.18 และอาชีพอิสระไม่ควรทำเป็นอาชีพหลัก มีค่าเฉลี่ย 2.86 ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นน้อย คือ อาชีพอิสระเป็นทางเลือกสุดท้ายที่ข้าพเจ้าหาทางอื่นไม่ได้ มีค่าเฉลี่ย 2.37 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบอาชีพอิสระ

ทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. เป็นอาชีพที่เหมาะสมในสังคมปัจจุบัน	4.09	0.67	มาก	1
2. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจถ้าจะประกอบอาชีพอิสระเพราะไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือ	2.85	1.05	ปานกลาง	8
3. เป็นอาชีพที่มีความมั่นคงเหมาะสมที่จะยึดเป็นอาชีพหลัก	3.38	0.64	ปานกลาง	6
4. เป็นอาชีพที่สามารถขยายกิจการได้เร็ว	3.63	0.73	มาก	5
5. การเป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ที่เริ่มต้นจากประกอบอาชีพอิสระ	3.80	0.84	มาก	2
6. เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้นำทางธุรกิจของสังคม	3.78	0.69	มาก	3
7. เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้มีอำนาจในสังคม	3.29	0.91	ปานกลาง	7
8. เป็นอาชีพที่ทำให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคง	3.69	0.89	มาก	4

จากตารางแสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 5 รายการ คือ เป็นอาชีพที่เหมาะสมในสังคมปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมา คือ การเป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ที่เริ่มต้นจากประกอบอาชีพอิสระ มีค่าเฉลี่ย 3.80 เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้นำทางธุรกิจของสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.78 เป็นอาชีพที่ทำให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคง มีค่าเฉลี่ย 3.69 เป็นอาชีพที่สามารถขยายกิจการได้เร็ว มีค่าเฉลี่ย 3.63 ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลาง มี 3 รายการ คือ เป็นอาชีพที่มีความมั่นคงเหมาะสมที่จะยึดเป็นอาชีพหลัก มีค่าเฉลี่ย 3.38 รองลงมา เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้มีอำนาจในสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.29 ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจถ้าจะประกอบอาชีพอิสระเพราะไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ย 2.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระ

ทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. เป็นอาชีพที่ใช้ความรู้ ความสามารถ ไหวพริบและปฏิภาณ	4.02	0.54	มาก	6
2. ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.17	0.45	มาก	2
3. ต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.12	0.57	มาก	4
4. ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชามีโอกาสประกอบอาชีพอิสระ	4.09	0.88	มาก	5
5. ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน	3.12	1.18	ปานกลาง	7
6. ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง อดทนและรอบคอบ	4.15	0.67	มาก	3
7. ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ	4.12	0.66	มาก	4
8. ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการตลาด มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.18	0.61	มาก	1
8. ผู้ที่เรียนสายอาชีพเท่าที่จะประกอบอาชีพอิสระได้	2.48	1.51	น้อย	8

จากตารางแสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก มี 7 รายการ คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการตลาด มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีค่าเฉลี่ย 4.18 รองลงมา คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 4.17 ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง อดทนและรอบคอบ มีค่าเฉลี่ย 4.15 ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ และต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีค่าเฉลี่ย 4.12 เท่ากัน ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชามีโอกาสประกอบอาชีพอิสระ มีค่าเฉลี่ย 4.09 เป็นอาชีพที่ใช้ความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถ ไหวพริบและปฏิภาณ มีค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน มีค่าเฉลี่ย 3.12 ผู้ที่เรียนสาขาอาชีพเท่านั้นที่จะประกอบอาชีพอิสระได้ นักศึกษาให้ระดับความคิดเห็นน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยการผลิต

ทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีที่ดินมากพอ	3.15	0.96	ปานกลาง	6
2. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีเงินในการลงทุนมาก	3.49	1.11	ปานกลาง	3
3. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีมาก	3.48	0.86	ปานกลาง	4
4. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องใช้แรงงานมาก	3.02	0.85	ปานกลาง	7
5. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีคุณสมบัติหลายอย่างรวมกัน	4.09	0.76	มาก	1
6. อาชีพอิสระสามารถประกอบการในท้องที่ใดก็ได้	3.77	0.98	มาก	2
7. ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพอิสระทันที	3.77	1.01	มาก	2
8. ข้าพเจ้าตั้งใจประกอบอาชีพอิสระหลังจากจบการศึกษาแล้ว	3.35	1.12	ปานกลาง	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางแสดงทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยการผลิต พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 3 รายการ คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีคุณสมบัติหลายอย่างรวมกัน มีค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมา คือ ถ้ามีโอกาสเข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพอิสระทันที และอาชีพอิสระสามารถประกอบการในท้องที่ใดก็ได้ มีค่าเฉลี่ย 3.77 เท่ากัน ส่วนรายการที่นักศึกษามีความคิดเห็นปานกลาง มี 5 รายการ คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีเงินในการลงทุนมาก มีค่าเฉลี่ย 3.49 รองลงมา คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.48 คือ เข้าพเจ้าตั้งใจประกอบอาชีพอิสระหลังจากจบการศึกษาแล้ว มีค่าเฉลี่ย 3.35 ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีที่ดินมากพอ มีค่าเฉลี่ย 3.15 ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องใช้แรงงานมาก มีค่าเฉลี่ย 3.02 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ

ตารางที่ 7 แสดงข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ

ข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ	ความถี่
1. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีเงินทุน	9
2. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีความรู้ในอาชีพที่จะทำ	9
3. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีความขยัน อดทน	8
4. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีใจรักในอาชีพ	7
5. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีประสบการณ์	4
6. ผู้ประกอบอาชีพอิสระมีปัจจัยหลายอย่าง	3
7. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีสถานที่เหมาะสม	3
8. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีความมั่นใจ รอบคอบ	3
9. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องเป็นผู้ที่ใฝ่ความรู้อยู่เสมอ	1
10. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ดี	1
11. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีโอกาสที่เหมาะสม	1
12. อาชีพอิสระสามารถลดปัญหาการว่างงานได้	1
13. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ทำเมื่อไรก็ได้	1
14. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ดี ไม่เป็นลูกจ้างใคร	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษาแสดงความคิดเห็นจำนวน 30 คน ให้ความสำคัญในเรื่อง เงินทุนและมีความรู้ในอาชีพที่ทำมากที่สุด จำนวน 9 คน รองลงมา ต้องมีความขยัน อดทน จำนวน 8 คน มีใจรักในอาชีพ จำนวน 7 คน ผู้ประกอบอิสระมีปัจจัยหลายอย่าง และมีความเชื่อมั่นรอบคอบ จำนวน 3 คนเท่ากัน จะต้องเป็นผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ จำนวน 2 คน ส่วนมีสถานที่เหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีโอกาสเหมาะสม สามารถลดปัญหาการว่างงานได้ เป็นอาชีพที่ทำเมื่อไรก็ได้ เป็นอาชีพที่ดีไม่เป็นที่ถูกจ้างใคร เป็นส่วนที่นักศึกษาให้ความสำคัญน้อยที่สุด อย่างละ 1 คน ตามลำดับ

4.2 ข้อวิจารณ์

ในการทำวิจัยเรื่อง ทักษะชีวิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยี การเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541. ผลการวิจัยมีข้อสังเกต ดังนี้

จากการวิจัยทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ในด้านการยอมรับ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้วยมากกว่า การประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่สุจริต ไม่มีคนเหยียดหยาม สังคมยอมรับ เป็นอาชีพที่แก้ปัญหาการว่างงานได้ ได้รับการยกย่องนับถือเท่าเทียมกับอาชีพอื่นที่สังคมยอมรับ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง มีความเป็นอิสระ และนักศึกษายังภูมิใจถ้าญาติพี่น้องที่รับราชการมากกว่าประกอบอาชีพอื่น ส่วนความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อยคือ เป็นอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และเป็นอาชีพที่ต่ำต้อยไม่มีเกียรติในสังคม แสดงว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่สังคมยอมรับว่า มีเกียรติ มีชื่อเสียง และผู้มีการศึกษาก็ยังสามารถทำได้ แต่ยังเห็นความสำคัญของอาชีพรับราชการมากกว่า ดังที่ วิจิต แสงทอง (2520 : 31) กล่าวว่า “...สาเหตุที่ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาไม่นิยมประกอบอาชีพอิสระเพราะค่านิยมของสังคมไทย โดยทั่วไปยังนิยมยกย่องข้าราชการ และปลูกฝังทัศนคติในการรับราชการให้แก่ลูกหลาน...”

ในด้านเศรษฐกิจและการเงิน นักศึกษามีความคิดเห็นด้วยมาก คือ เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ผู้มีทุนน้อยก็ทำได้ ส่วนนักศึกษาให้ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลางว่า เป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน แต่สร้างฐานะให้มั่นคงเร็วกว่าอาชีพอื่น เสี่ยงต่อการขาดทุน ผู้มีฐานะร่ำรวยคือผู้ประกอบอาชีพอิสระ แต่นักศึกษายังชอบงานที่ได้เงินเดือนประจำ ไม่ต้องดิ้นรนมากนัก และไม่ควรถ้าเป็นอาชีพหลัก ส่วนอาชีพอิสระเป็นทางเลือกสุดท้ายที่เข้าหางานอื่นไม่ได้ มีความคิดเห็นด้วยน้อย แสดงให้เห็นว่าอาชีพอิสระ สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ มีทุนไม่มากก็สามารถทำได้ แต่รายได้ไม่แน่นอน เสี่ยงต่อการขาดทุน แต่ถ้าสามารถทำได้ก็จะทำถ้าใครสร้างฐานะได้เร็วดังที่เห็นได้ในปัจจุบันผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวจะร่ำรวยเร็ว แต่คนไทยยัง

ทัศนียที่ชอบมีงานประจำไม่ต้องค้ำเงินทำงานเป็นลูกจ้างเขา ชอบทำตามคำสั่งมากกว่าออกคำสั่ง สอดคล้องกับที่ ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518 : 10) กล่าวว่า “คนไทยไม่นิยมจนขายต่อสู่ทำงานหนัก ชอบทำงานเบา ๆ ไม่ต้องค้ำรับผิดชอบมาก ชอบมีฐานะที่ขึ้นอยู่กับผู้อื่น ไม่นิยมทำงานที่ใช้มือใช้แรงงานและใช้ความสามารถที่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจคนไทยไม่นิยมเป็นพ่อค้า” แต่นักศึกษายังคิดว่าถ้ามีโอกาสที่เหมาะสมก็จะประกอบอาชีพอิสระทันที

ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษามีระดับความคิดเห็นด้วยมากว่าเป็นอาชีพที่เหมาะสมในสภาพปัจจุบัน ธุรกิจขนาดใหญ่ ก็เริ่มต้นจากการประกอบอาชีพอิสระ มีโอกาสเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคง ขยายกิจการได้เร็ว ส่วนรายการที่เห็นด้วยปานกลางคือ มีความมั่นคงเหมาะสมที่ยึดเป็นอาชีพหลัก มีโอกาสเป็นผู้มีอำนาจในสังคม และไม่สบายใจถ้าจะประกอบอาชีพอิสระเพราะไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือแสดงให้เห็นว่าในสภาพปัจจุบันอาชีพอิสระจะเหมาะสมที่สุดเพราะระบบราชการก็มีการขยายตัวที่น้อยมาก เจ้าของกิจการขนาดใหญ่ก็เริ่มต้นจากการประกอบอาชีพอิสระ สามารถที่จะเป็นผู้นำในธุรกิจและเป็นผู้นำในสังคม ดังจะเห็นได้จากนักธุรกิจที่ร่ำรวยในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความคิดด้วยที่จะประกอบอาชีพอิสระแต่ยังไม่กล้าเสี่ยงเพราะอาชีพอิสระไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือ ดังที่ วิจิต แสงทอง (2520 : 31) กล่าวว่า “คนไทยต้องการทำงานที่เป็นเจ้านายใหญ่ นายโตไม่ชอบประกอบธุรกิจด้วยตนเองให้ไปรับหรือส่ง แต่ชอบทำงานเป็นลูกจ้างคนอื่น ไม่ชอบเสี่ยงไม่หนักเอาเบา”

ด้านความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระนักศึกษามีระดับความคิดเห็นด้วยมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องตลาด มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เชื่อมั่นในตนเอง อดทน รอบคอบ มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ ซื่อสัตย์ สุจริต ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชาที่มีโอกาสประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ไหวพริบและปฏิภาณ ส่วนระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง ต้องมีประสบการณ์มาก่อนและผู้ที่ยื่นสาขอาชีพเท่านั้นที่จะประกอบอาชีพอิสระได้ มีความคิดเห็นน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีคุณสมบัติดังที่กล่าวมาข้างต้นมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับอาชีพนั้น ๆ แต่จะหาคนที่มีความสมบูรณ์แบบทุกอย่างคงเป็นไปได้ คงจะมีบ้างบางลักษณะและไม่ มีบ้างบางลักษณะซึ่งสอดคล้องมีผู้ให้คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระไว้ดังนี้ ดนัย เทียนวุฒิ (2531 : 21-31) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของการประกอบอาชีพอิสระหรือการเป็นเจ้าของกิจการจะต้องมีคุณสมบัติ 9 ข้อดังนี้

1. มีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จในการทำงาน
2. ต้องเป็นคนมีเซาว์ที่ใช้ในการทำธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ต้องมีความมานะสูง มีพลังงานในการฝ่าฟันอุปสรรค ไม่ว่าจะต้องใช้เวลานานแค่ไหน
4. กล้าได้กล้าเสีย พร้อมที่จะเสี่ยงกับความล้มเหลวหรือความผิดพลาด ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้นอกเหนือจากการควบคุมของตนเอง
5. มีความสามารถในการโน้มน้าวคนอื่นให้ยอมรับความคิดและสิ่งต่าง ๆ
6. มีไหวพริบในการใช้คน มีอิทธิพลทางความคิดที่สามารถจูงใจลูกน้องให้คล้อยตามความคิดของตน
7. มีอารมณ์ขัน แม้จะประสบความผิดหวังหรือผิดพลาด
8. มองเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ในแง่ดีเป็นส่วนใหญ่ มองเห็นโอกาสที่จะแก้ไขได้เสมอ
9. มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา รู้ถึงปัญหาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและมองเห็นโอกาสที่จะนำมาสร้างสรรค์ได้เสมอ

ด้านปัจจัยการผลิตการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษามีความคิดเห็นด้วยกว่าเป็นอาชีพที่ผู้ประกอบการต้องมีคุณสมบัติหลายอย่างรวมกัน ประกอบการในท้องที่ใดก็ได้ ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพอิสระทันที ส่วนระดับความคิดเห็นด้วยปานกลางมี ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องมีเงินในการลงทุนมาก มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีมาก ข้าพเจ้าตั้งใจประกอบอาชีพอิสระหลังจบการศึกษาแล้ว การประกอบอาชีพอิสระต้องมีที่ดินมากพอ และต้องใช้แรงงานมาก แสดงให้เห็นว่าอาชีพอิสระผู้ที่ผู้ประกอบการจะต้องมีปัจจัยหลายอย่าง เช่น มีคุณสมบัติหลายอย่าง ทำที่ใดก็ได้และถ้ามีโอกาสก็จะประกอบอาชีพอิสระทันที จะเห็นได้ว่าอาชีพอิสระกำลังเข้ามามีบทบาทในสังคมปัจจุบันมากขึ้นแต่นิสัยคนไทยยังติดนิสัยไม่กล้าเสี่ยง อะไรไม่เคยทำจะไม่ทำ เห็นคนอื่นทำสำเร็จจึงจะทำตาม และต้องมีประสบการณ์มาก่อน สอดคล้องกับ วิจิต แสงทอง (2530 : 31) กล่าวว่า “การประกอบอาชีพอิสระนั้นจะต้องเสี่ยงต่อการลงทุน การขาดทุน ถ้าหากพื้นฐาน ของนักเรียนไม่ได้อยู่ในอาชีพนั้นก็ขาดความรู้ ไม่มีประสบการณ์จะทำให้ลำบากในการประกอบอาชีพอิสระ”

ในด้านข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระนักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การจะประกอบอาชีพอิสระให้สำเร็จผู้ประกอบการต้องมีเงินทุน และมีความรู้ในเรื่องอาชีพที่จะทำ ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาต้องเป็นคนขยัน อดทน มีใจรักในอาชีพ จะเห็นได้ว่า ในการประกอบอาชีพนักศึกษายังให้ความสำคัญในเรื่องเงินทุนและความรู้ในอาชีพที่จะทำ ดังมีคำกล่าวที่ว่า เงิน คือ พระเจ้า หรือเงินสามารถซื้อได้ทุกอย่างทุกอย่าง เพราะเราจะทำอะไร ไปไหนมาไหน กินอยู่ต้องใช้เงินทั้งนั้น ส่วนความรู้ มีคำกล่าวที่ว่า คนโง่ข่อมเป็นเหยื่อของคนฉลาด ถ้าไม่มีความรู้แล้วคงไปทำอะไรสำเร็จยาก

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป ทักษะคติที่มีต่อการประกอบอาชีพ อีสาระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 ในการทำวิจัยครั้งนี้ ประชากรคือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวนทั้งหมด 65 คน ทำการรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2 ศึกษาทักษะคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอีสาระ ตอนที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอีสาระ การตรวจแบบสอบถามโดยอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 65 ชุด ได้รับคืนจำนวน 65 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

สถานภาพทั่วไปของนักศึกษามีทั้งหมด 65 คน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

ร้อยละ 56.93 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 43.07 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 86.66 และรองลงมาคืออายุตั้งแต่ 24 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.34 คะแนนเฉลี่ยสะสมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 2.51 - 3.00 คิดเป็นร้อยละ 47.69 รองลงมาคืออยู่ในช่วง 3.00 - 3.50 คิดเป็นร้อยละ 26.15 ภูมิสำเนาของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 50.76 รองลงมาเป็นภาคใต้ ร้อยละ 24.61 สถานภาพของครอบครัว โดยส่วนใหญ่พบว่าบิดามารดาของนักศึกษาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 72.31 รองลงมาคือบิดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 13.85 อาชีพของบิดา ส่วนใหญ่บิดาประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 44.61 รองลงมาเป็นอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 23.07 อาชีพของมารดา ส่วนใหญ่มารดาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมาประกอบอาชีพอีสาระ คิดเป็นร้อยละ 23.07 ขณะกำลังศึกษาส่วนใหญ่พักอยู่บ้านเช่าหรือหอพัก คิดเป็นร้อยละ 92.32 มูลเหตุจูงใจที่เลือกเรียนสาขาวิชาเทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเกษตร - การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่นักศึกษาต้องการที่จะประกอบอาชีพครุคิดเป็นร้อยละ 18.47 รองลงมาเป็นอื่นๆ เช่น ได้โควต้า สถาบันมีชื่อเสียง คิดเป็นร้อยละ 16.92

ทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

ด้านการยอมรับของสังคมพบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 7 รายการ คือ เป็นอาชีพที่สุจริต ไม่มีคนเหยียดหยาม รองลงมา คือ เป็นอาชีพที่สังคมยอมรับ สามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้ ผู้ประกอบอาชีพอิสระได้รับการยกย่องนับถือเท่าเทียมกับอาชีพอื่นที่สังคมยอมรับ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง เป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระสูง ข้าพเจ้าภูมิใจมากกับญาติพี่น้องที่รับราชการมากกว่าประกอบอาชีพอิสระ ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นน้อย มี 2 รายการ คือ เป็นอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา รองลงมา คือ เป็นอาชีพที่ค้าขาย ไม่มีเกียรติในสังคม

ด้านเศรษฐกิจและการเงิน พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 2 รายการ คือ เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ รองลงมา คือ ผู้มีเงินทุนน้อยก็สามารถประกอบอาชีพอิสระได้ ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลางมี 6 รายการ คือ เป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน รองลงมาเป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงเร็วกว่าอาชีพอื่น และเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อการขาดทุน ผู้มีฐานะร่ำรวยคือผู้ประกอบอาชีพอิสระ ข้าพเจ้าชอบงานที่มีเงินเดือนประจำไม่ต้องค้ำเงินมากนัก อาชีพอิสระไม่ควรทำเป็นอาชีพหลัก ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นน้อย คือ อาชีพอิสระเป็นทางเลือกสุดท้ายที่ข้าพเจ้าหางานอื่นไม่ได้

ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 5 รายการ คือ เป็นอาชีพที่เหมาะสมในสังคมปัจจุบัน รองลงมา คือ การเป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ที่เริ่มต้นจากประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้นำทางธุรกิจของสังคม เป็นอาชีพที่ทำให้ประเทศชาติมีความเจริญ รุ่งเรืองและมั่นคง เป็นอาชีพที่สามารถขยายกิจการได้เร็ว ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลาง มี 3 รายการ คือ เป็นอาชีพที่มีความมั่นคงเหมาะสมที่จะยึดเป็นอาชีพหลัก รองลงมา เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้มีอำนาจในสังคม ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจถ้าจะประกอบอาชีพอิสระเพราะ ไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือ

ด้านความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก มี 7 รายการ คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการตลาด มีมนุษยสัมพันธ์ดี รองลงมา คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง อดทนและรอบคอบ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ และต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีโอกาสประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่ใช้ความรู้ ความสามารถ ไหวพริบและปฏิภาณ ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน ส่วนผู้ที่เรียนสายอาชีพเท่านั้นที่จะประกอบอาชีพอิสระได้ นักศึกษาให้ระดับความคิดเห็นน้อย

ด้านปัจจัยการผลิต พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นมาก 3 รายการ คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีคุณสมบัติหลายอย่างรวมกัน รองลงมา คือ ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพอิสระทันที และอาชีพอิสระสามารถประกอบกิจการในท้องที่ใดก็ได้ ส่วนรายการที่นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลาง มี 5 รายการ คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีเงินในการลงทุนมาก รองลงมา คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีมาก ข้าพเจ้าตั้งใจประกอบอาชีพอิสระหลังจากจบการศึกษาแล้ว ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีที่ดินมากพอ และผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องใช้แรงงานมาก

ส่วนข้อเสนอแนะในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องมีคุณสมบัติและปัจจัยการผลิตหลายอย่าง เช่น จะต้องเป็นผู้ที่มีเงินทุนและมีความรู้ในอาชีพที่จะทำ มีความขยัน อดทน มีใจรักในอาชีพ จึงจะประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นได้

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะการส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพอิสระในส่วนของจัดการเรียนการสอนและในส่วนของการทำงานวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ด้านการเรียนการสอน

1. จัดโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพอิสระหลังจากจบการศึกษาไปแล้วให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถประกอบอาชีพอิสระได้
2. อาจารย์ควรส่งเสริมหรือปลูกฝังนักศึกษาให้รักในอาชีพอิสระ ให้ความสำคัญกับอาชีพอิสระ ไม่มองว่าเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ไม่มีเกียรติ
3. จัดหาข้อมูลด้านอาชีพอิสระลักษณะข้อมูลเช่น การเริ่มต้นกิจการ ทุนดำเนินการครั้งแรก แหล่งวัตถุดิบ แหล่งเงินทุน ตลาด ทำเลที่เหมาะสม โอกาสที่จะประกอบอาชีพนั้น มีไว้บริการนักศึกษา
4. ส่งเสริมนักศึกษาให้ประกอบอาชีพอิสระตามความถนัด สนใจ และคอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

ด้านการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระว่ามีรูสึกอย่างไรในอาชีพที่ทำอยู่
2. ควรทำการศึกษาเพื่อศึกษาความพร้อมในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
3. ควรทำการศึกษาให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชาเพื่อจะได้แนวความคิดที่หลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2530. รายงานการวิเคราะห์คุณลักษณะบางประการของผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ : ศูนย์การแนะแนวการศึกษาและอาชีพกรมวิชาการ. 95 น.
- เจดีย์ว บุรีภักดิ์ และคณะ. 2534. “แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย : สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศ” โครงการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของเยาวชนในและนอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงวิทยาลัย. 299 น.
- เจดีย์ว สุวรรณกิติ. 2530. “แนวทางและนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน การส่งเสริมประกอบอาชีพอิสระ” เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การส่งเสริมการทำงานนอกระบบ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ น. 7 – 16
- คณีย์ เทียนวุฒิ. 2531. “ความเป็นผู้จัดการ” จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์. ธันวาคม 2531 น. 26 – 30
- คำรง ปารุงดา. 2540. การศึกษาเจาะลึกการประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา. กรุงเทพฯ : ปรินญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 154 น.
- ถวิล ชาราโกชน์. 2524. จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์. 212 น.
- นัตนเนตร องศ์เนกนันต์. 2534. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : ปรินญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 106 น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2533. สถิติวิจัย 1. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์. 292 น.
- ประคอง กรรณสูต. 2532. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 340 น.
- ประคิษฐ์ ราชสมบัติ และสาสุก พงษ์ไพจิตร. 2531. “การประกอบอาชีพส่วนตัวในกรุงเทพมหานคร” ในรายงานผลการสัมมนาระดับชาติ การส่งเสริมการมีงานนอกระบบในเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ น. 82 – 102

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประเสริฐ พรหมศร. 2531. ผลการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อเจตคติต่ออาชีพของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจำการบุญ จังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก : วิทยาลัยนิพนธ์การ
ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. 127 น.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทัศนคติ : การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทย
วัฒนาพานิช. 221 น.
- ปิยศักดิ์ เทียนรวัช. 2533. การศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532
ในขบวนการศึกษา 4 ต่อวิชาชีพพลศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 97 น.
- พล แสงสว่าง. 2529. อาชีพศึกษาและการแนะแนวอาชีพ. โครงการผลิตตำรามหาวิทยาลัยสงขล
านครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 155 น.
- พรพิมล วรภูมิพุทธพิงศ์. 2528. จิตวิทยาสังคมร่วมสมัย. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์สยามศึกษา. 105 น.
- พิพรรณ อินทร์ศัพท์. 2531. “การดำเนินการและส่งเสริมการทำงานนอกระบบในเมือง” รายงาน
ผลการสัมมนาระดับชาติ การส่งเสริมการมีงานทำนอกระบบในเมือง. กรุงเทพฯ : สำนัก
งานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ น. 161 – 170
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว. 2518. ลักษณะสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิช. 405 น.
- ยุพิน ประจวบเหมาะ. 2531. ผลการวิจัยเรื่องการประกอบอาชีพอิสระ หนทางแก้ปัญหาการว่างงาน
ของบัณฑิตเศรษฐศาสตร์. วิทยาลัยนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
105 น.
- ยุพิน องคานนท์. 2533. ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรที่มีต่อ
การประกอบอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒประสานมิตร. 115 น.
- วรรณภา พรหมบุรมย์. 2526. ยุทธศาสตร์ในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ. ม.ป.ท. 84 น.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ. 2517. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์. 190 น.
- วิจิต แสงทอง. 2520. การศึกษากับความต้องการแรงงาน. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา. 152 น.
- วันชัย มีกลาง. 2530. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติและการได้รับ
การถ่ายทอดทางพุทธศาสนาของนิสิตระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาน
มิตร. 112 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา. 2532. การศึกษาตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม. โครงการจัดแผนอุดมศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย. สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 205 น.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. 2531. เจตคติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา. 128 น.
- ศศิธร พันธุ์เมธิศว์. 2533. ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติคนเกี่ยวกับการป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 175 น.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525. ชุดการสอนจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : เกรียงศักดิ์การพิมพ์ 194 น.
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2525. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์. 108 น.
- สมปอง อึ้งสกุล. 2529. แนวทางในการจัดการแนะแนวสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. ใน แนะแนว. ปีที่ 20 ฉบับที่ 104 (เมษายน - พฤษภาคม 2529) น. 28 - 30
- สมสมุทร มุ่งสันติ. 2539. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัยอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 119 น.
- สัญญา จัดตานนท์. 2527. การศึกษากับการประกอบอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 228 น.
- สุนทร โคตรบรรเทา. 2527. การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 143 น.
- สุรเดช วิเศษสุรการ. 2530. ข้อคิดในการเลือกงานเพื่อจุดมุ่งเน้น 3 ประการ ของกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา. กรมอาชีวศึกษา. 85 น.
- สุมณฑา แสงทิพย์. 2539. เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนคหกรรม กลุ่มอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 165 น.
- สุรางค์ จันทร์เอม. 2534. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 399 น.
- สุโขทัยธรรมาราช. มหาวิทยาลัย. สาขาศึกษาศาสตร์. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ หน่วยที่ 9 - 15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช น. 447 - 763

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ทศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541.

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพทั่วไปของนักศึกษา
ตอนที่ 2 ศึกษาทศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการประกอบอาชีพอิสระ
2. โปรดอ่านคำชี้แจงในแต่ละข้อให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม
3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย
4. ข้อมูลที่ท่านตอบจะถูกเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาของท่าน

หมายเหตุ

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกของท่านที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อนำไปประกอบการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถามโดยอ่านคำถามแต่ละข้อและพิจารณาตอบตามความรู้สึก คำตอบที่ได้มาไม่มีถูกหรือผิด เพราะเป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่อาจมีความแตกต่างกัน
2. การวิจัยจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ต่อจากอาศัยความร่วมมือจากนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 ทุกท่านในการตอบแบบสอบถาม
3. เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอให้ความหมาย “การประกอบอาชีพอิสระ” คือ การที่บุคคลเป็นผู้ประกอบการเองโดยไม่มีนายจ้างหรืออยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของธุรกิจ หรือธุรกิจในครัวเรือน หรืออยู่ในฐานะหุ้นส่วน คำนินกิจการเพื่อการลงทุน การจัดการ และรับผิดชอบต่อการเสี่ยงด้วยตนเอง คำนินกิจการในรูปแบบการผลิต การจำหน่าย หรือการบริการ โดยกิจการนั้นมีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้

ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในครั้งนี้

นายอำนาจ กองทุ่งมน

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามตอนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาเพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3. คะแนนเฉลี่ยสะสมปีที่ผ่านมา.....

4. ภูมิลำเนาเดิม

() ภาคกลาง () ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

() ภาคตะวันออก () ภาคเหนือ

() ภาคใต้ () ภาคตะวันตก

5. สถานภาพของครอบครัว

() บิดามารดาอยู่ด้วยกัน () บิดามารดาแยกกันอยู่

() บิดาถึงแก่กรรม () มารดาถึงแก่กรรม

6. อาชีพของบิดามารดา (กรณีประกอบหลายอาชีพให้ระบุอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว)

อาชีพของบิดา

อาชีพของมารดา

() รับราชการ

() รับราชการ

() ลูกจ้างบริษัทเอกชน

() ลูกจ้างบริษัทเอกชน

() ประกอบอาชีพอิสระ (อาชีพส่วนตัว)

() ประกอบอาชีพอิสระ

() เกษตรกร

() เกษตรกร

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. ปัจจุบันนักศึกษาพักอยู่ที่ใด

() อยู่กับพ่อ แม่

() บ้านเช่าหรือหอพัก

() บ้านญาติ

() หอพักสถาบัน

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. มุมเหตุจูงใจที่ท่านเลือกเรียนสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (โปรดเลือกข้อที่ถูกต้องมากที่สุด)

() มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครู

() ต้องการศึกษาวชิชีพครู

() ได้รับคำแนะนำจากครู อาจารย์จากสถานศึกษาเดิม

() รุ่นพี่ชักชวน

() เพื่อนชักชวน

() สอบเข้าที่อื่นไม่ได้

() ได้รับคำแนะนำจากญาติ พี่น้อง

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงความรู้สึกรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย และโปรดทำทุกข้อ

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย

คำถามการยอมรับของสังคม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เป็นอาชีพที่สังคมยอมรับ					
2. เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง					
3. เป็นอาชีพที่สุจริต ไม่มีคนเหยียดหยาม					
4. ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ได้รับการยกย่องนับถือเท่าเทียมกับอาชีพอื่นที่สังคมยอมรับ					
5. ข้าพเจ้าภูมิใจมากกว่าญาติพี่น้องที่รับราชการมากกว่าประกอบอาชีพอิสระ					
6. เป็นอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา					
7. เป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ไม่มีเกียรติในสังคม					
8. เป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระสูง					
9. อาชีพอิสระสามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านเศรษฐกิจและการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้					
2. เป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน					
3. เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงเร็วกว่าอาชีพอื่น					
4. เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อการขาดทุน					
5. ข้าพเจ้าชอบงานที่มีเงินเดือนประจำไม่ต้องดิ้นรนมากนัก					
6. อาชีพอิสระไม่ควรทำเป็นอาชีพหลัก					
7. ผู้มีฐานะร่ำรวยคือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ					
8. ผู้มีเงินทุนน้อยก็สามารถประกอบอาชีพอิสระได้					
9. อาชีพอิสระเป็นทางเลือกสุดท้ายที่ข้าพเจ้าหางานอื่นไม่ได้					

ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เป็นอาชีพที่เหมาะสมในสังคมปัจจุบัน					
2. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจถ้าจะประกอบอาชีพอิสระเพราะไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือ					
3. เป็นอาชีพที่มีความมั่นคงเหมาะสมที่จะยึดเป็นอาชีพหลัก					
4. เป็นอาชีพที่สามารถขยายกิจการได้เร็ว					
5. การเป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ก็เริ่มต้นจากประกอบอาชีพอิสระ					
6. เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้นำทางธุรกิจของสังคม					
7. เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้มีอำนาจในสังคม					
8. เป็นอาชีพที่ทำให้ประเทศชาติมีความเจริญ รุ่งเรืองและมั่นคง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เป็นอาชีพที่ใช้ความรู้ ความสามารถ ไหวพริบและปฏิภาณ					
2. ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
3. ต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต					
4. ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชามีโอกาสประกอบอาชีพอิสระ					
5. ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน					
6. ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง อดทน และรอบคอบ					
7. ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องมีลักษณะความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ					
8. ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการตลาด มีมนุษยสัมพันธ์ดี					
9. ผู้ที่เรียนสาขาอาชีพเท่านั้นที่จะประกอบอาชีพอิสระได้					

ด้านปัจจัยการผลิต	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีที่ดินมากพอ					
2. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีเงินในการลงทุนมาก					
3. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีมาก					
4. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องใช้แรงงานมาก					
5. ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระต้องมีคุณสมบัติหลายอย่างรวมกัน					
6. อาชีพอิสระสามารถประกอบการในท้องที่ใดก็ได้					
7. ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพอิสระทันที					
8. ข้าพเจ้าตั้งใจประกอบอาชีพอิสระหลังจากจบการศึกษาแล้ว					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

